

Opole, 17 czerwca 2023 r.

33100.102.9.2023

Pan
dr hab. Andrzej Szymański, prof. UO
Przewodniczący
KZ NSZZ „Solidarność”

Szanowni Państwo,

w odpowiedzi na pismo skierowane do Jego Magnificencji Rektora UO z prośbą o wyjaśnienie wątpliwości dotyczących „ankiet studenckich”, zgodnie z treścią pisma z dnia 4 lipca 2023r., zgłaszanych przez pracowników naukowych i administracyjnych do Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Uniwersytecie Opolskim informuję:

Ad 1. „Według opinii zgłaszających się do nas pracowników jest to forma anonimowych donosów w których niektórzy studenci, pewni swej bezkarności oskarżają niekiedy wykładowców o najróżniejsze nieprawdziwe przewinienia.”

Ocena nauczycieli akademickich dokonywana przez studentów z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety, nie jest i nigdy nie była anonimowym donosem na pracownika prowadzącego zajęcia dydaktyczne. Ankieta skierowana do studentów to badanie ankietowe stosowane głównie do oceny przedmiotu i sposobu prowadzenia zajęć przez nauczyciela akademickiego. Pytania zawarte w ankiecie dotyczą oceny zajęć a nie pracownika. Celem badania ankietowego jest poznanie opinii studentów na temat danego przedmiotu oraz sposobu jego prowadzenia bądź innego aspektu systemu zapewniania jakości kształcenia. Dziekan wydziału na podstawie analizy wyników z przeprowadzonej ankietyzacji może, między innymi, ocenić stopień wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków, o których mowa w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz.1668 z późn. zm.) oraz w Statucie Uniwersytetu Opolskiego (Uchwała nr 198/2016-2020 z późn. zm.). Jednocześnie, ocena i ewentualne opinie przekazane przez studentów mają na celu wskazać pracownikowi akademickiemu, prowadzącemu określone zajęcia dydaktyczne, kierunek ewentualnych zmian w sposobie ich realizacji, w celu ich uatrakcyjnienia i poprawy ich jakości. Ankiety stanowią zatem istotny element pozwalający akademikom na podniesienie jakości realizowanej przez nich dydaktyki. Ankiety podlegają weryfikacji przez dziekana odpowiedniego wydziału i prorektora ds. kształcenia i studentów i nigdy nie były i nie są anonimowymi donosami. Pracownik urażony oceną prowadzonych przez siebie zajęć powinien skonsultować zarysowany

w ankiecie problem z dziekanem i wskazać na ewentualne „nieprawdziwe” sugestie studentów.

Ad 2. Są mi znane przypadki, gdy pracownika oskarżono o "sprzyjanie gwałtom", stronnice ocenianie itp. W innej uczelni padały nieprawdziwe oskarżenia nieledwie o molestowanie seksualne.

W Uniwersytecie Opolskim wyniki ankietyzacji zaliczane są do danych wrażliwych. Wyniki szczegółowe otrzymuje tylko dziekan wydziału oraz dyrektor instytutu i w jego gestii leży podjęcie rozmów z pracownikiem, gdy do prowadzonych przez niego zajęć są jakieś uwagi bądź zastrzeżenia. Może także podjąć decyzję o przeprowadzeniu pozaplanowej hospitacji zajęć. Jeśli w opinii pracownika zajęcia zostały ocenione nieprawidłowo, wskazuje on na nieprawdziwe oskarżenia, może zwrócić się do swojego dziekana, który posiada szczegółowe dane dotyczące oceny i wyjaśnić wszelkie wątpliwości w tej sprawie, a w ostateczności do prorektora ds. kształcenia i studentów. Biuro Jakości Kształcenia UO, dziekani wydziałów czy prorektor ds. kształcenia nie czują się upoważnieni do reagowania na informacje medialne wnoszone do władz innych uczelni.

Ad 3. Przeciwno takim oskarżeniom pracownicy nie mają żadnej skutecznej ochrony, gdyż ankiety są anonimowe. Dochodzenie swoich praw na drodze sądowej jest bardzo utrudnione (bo anonima trudno pozwać), co czyni z pracowników osoby drugiej kategorii, de facto pozbawione ochrony prawnej.

Jak wskazano wcześniej, pracownik urażony oceną prowadzonych przez siebie zajęć powinien skonsultować zarysowany w ankiecie problem z dziekanem i wskazać na ewentualne „nieprawdziwe” sugestie studentów, wskazać na możliwe przyczyny rażącej, niesprawiedliwej oceny. Osoby postronne nie mają wglądu do treści ankiet, zatem rozmowa wyjaśniająca pozwoli na zidentyfikowanie ewentualnego problemu i nie spowoduje rozpowszechnienia informacji zawartych w ankietach.

Ad 4. Na podstawie ocen studenckich wystawionych niekiedy przez pojedyncze osoby (nawet jedną lub dwie) oceniani są pracownicy, podejmowane są decyzje o ich awansach i podwyżkach płac, a nawet o przedłużeniu zatrudnienia.

Pracownik Biura Jakości Kształcenia odpowiedzialny za statystyczne opracowanie wyników badań ankietowych wprowadza uzyskane dane do programu „Ankieta”. Program wylicza ocenę średnią. Odsetek wypełnionych kwestionariuszy ankiet przypadający na jednego ocenianego nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia w semestrze, za który jest oceniany, nie może być mniejszy niż 10 procent. W przypadku gdy liczba ta jest niższa, nie jest uwzględniana w ocenie zajęć prowadzonych przez pracownika, ani też nie stanowi podstawy do jego oceny (procedura SDJK-O-U8) .

Ad.5. Wobec powyższego prosimy o podanie podstawy prawnej tak realizowanej oceny pracowników. Tego rodzaju praktyki nie są bowiem ujęte w obowiązującym regulaminie pracy w naszej uczelni.

W Uniwersytecie Opolskim od 2014 roku funkcjonuje System Doskonalenia Jakości Kształcenia. System podlega stałej ewaluacji, która jest prowadzona

z wykorzystaniem różnorodnych narzędzi zbierania danych, poddawania ich analizie, a następnie formułowania działań doskonalących jakość kształcenia. Wśród studentów, a także pracowników uczelni, najbardziej popularnym i najczęściej stosowanym narzędziem ewaluacji jest ankietyzacja. Ankietyzacja jest sposobem na włączenie studentów w proces doskonalenia jakości kształcenia. **Włączanie studentów w proces doskonalenia jakości kształcenia jest jednym z kryteriów dokonywania oceny programowej podczas wizytacji PKA.** Między innymi wśród kryteriów spełniania jakości kształcenia wskazuje się Kryterium 4.

Standard jakości kształcenia 4.2

„Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, **przeprowadzaną z udziałem studentów**, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadre do ustawicznego rozwoju.” Podstawę prawną powyższych działań wpisujących się w ocenę jakości i doskonalenia kształcenia są: Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz.1668 z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz.U. 2018, poz.1787).

Akty wewnętrzne UO

- Uchwała nr 25/2020-2024 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie zmiany i ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały nr 1/2016-2020 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 29 września 2016 r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Księgi Jakości Kształcenia obowiązującej w Uniwersytecie Opolskim. Załącznik nr 1 do uchwały nr 25/2020-2024 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 stycznia 2021 r paragraf 9, punkt 3
- Zarządzenie nr 24/2021 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 18 lutego 2021 r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 48 /2014 r. rektora uniwersytetu Opolskiego z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie wprowadzenia Procedur Jakości Kształcenia obowiązujących w Uniwersytecie Opolskim.
- Zarządzenia nr 48 /2014 r. Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie wprowadzenia Procedur Jakości Kształcenia obowiązujących w Uniwersytecie Opolskim (wprowadzenie procedury SDJK-O-U8)

Podsumowanie:

Ankiety są powszechnie uznanym narzędziem ewaluacyjnym. Ankietyzacją obejmuje się zazwyczaj studentów oraz pracowników uczelni. Ankieta skierowana do studentów to badanie ankietowe stosowane głównie do oceny przedmiotu i sposobu prowadzenia zajęć przez nauczyciela akademickiego. Ankieta skierowana do pracowników uczelni ma na celu pozyskanie informacji do oceny funkcjonowania uczelnianego systemu jakości kształcenia. **Badanie jest w pełni anonimowe i dobrowolne.** Ankiety w systemie USOSweb przeprowadzane są z poszanowaniem **zasady dobrowolności i poufności.** Zebrane i opracowane wyniki są podstawą do wdrażania rozwiązań

sprzyjających poprawie jakości kształcenia na poziomie wydziałów a także do doskonalenia jakości kształcenia w uczelni. Studenckie oceny wspomagają dziekanów wydziałów i koordynatorów kierunków w podejmowaniu decyzji o realizowanych w ramach programu studiów zajęciach dydaktycznych i ich prowadzących, nie są natomiast **formą anonimowych donosów na nauczyciela akademickiego.**

*Z up. Rektora UO
prof. dr. hab. Marka Masnyka*

*dr hab. Izabella Pisarek, prof. UO
prorektor ds. kształcenia i studentów*

Prorektor
ds. kształcenia i studentów

dr hab. Izabella Pisarek, prof. UO